

Urho Kekkonen, eduskunta, 15.3.1940:

Suomen ja Neuvostoliiton välinen rauhansopimus.

21

räävä, niin ankara kuin se olisi saattanutkin olla. Sodan kovina päivinä oli kansassa lujittunut usko meidän asiamme oikeuteen ja samalla oli lujittunut myöskin tahto uhrata kaikki oikean asiamme puolesta. Ja juuri tämä valmeus loppuun saakka kestäväan taisteluun ja selvä vastenmielisyys sovitteluihin, silloin kun maan elinedut ja, vielä enemmän, maan olemassaolon perusteet olivat kysymyksessä, on mielestäni osoitus kansamme oikeasta henkisestä pohjasta. Tämä pohja on kyettävä säilyttämään lujana. Sen vuoksi olisi syytä nyt välttää alistumisen filosofian opettamista kansalle rauhanteon puolusteluna. Jos sellainen filosofia tulee valtion ja kansan viralliseksi filosofiaksi, on murrettu itsenäisyystahdon henkinen pystyysäpitäjä.

Jokainen suomalainen sydämestään toivoo, että hallituksen valitsema tie olisi oikea, niin harvoin kuin väkivaltarauha voikaan olla oikea. Siitä ei voida tässäkään tapauksessa olla varmoja. Minulla on ollut eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan jäsenenä se etuoikeus, että olen saattanut jo ennen tätä käsittelyä, ennen rauhantekoa, lausua siitä mielipiteeni. Minun kantani on ollut se, että Moskovan sanelemaan rauhaan ei voida mennä, vaan riippumattomuustaistelua on jatkettava. Mitkään seikat eivät ole kantaani noiden päivien jälkeen voineet saada muuttumaan. Todistuksena siitä, että tämä kanta ei ole mitään seikkailupolitiikkaa, on se, että hallitus on itse sitä varsin vakavasti harkinnut. Mutta kun eduskunta seisoo nyt tapahtuneen tosiasian edessä, olisi hallituksen valitseman tien arvostelulla ja vastakkaisen kannan perustelujen esittämisellä ainoastaan historiallinen mielenkiintonsa, joten se saa jäädä. Mutta sitä ei sentään voine kohdella vaatia, että kansanedustaja, joka on ollut tällaista rauhaa vastaan jo siinä vaiheessa, jolloin kannanotto vielä saattoi vaikuttaa lopputulokseen, olisi sitä äänellään hyväksymässä. Ja kuitenkin ei tätä voi esittää hylättäväksi. Hallitus on sen saattanut voimaan kieltämättä vastoin hallitusmuodon riidatonta säännöstä, tosin sellaisten perusteiden nojalla, jotka täytyy pitää hyväksyttävänä ja hankittuaan tätä ennen varmuuden eduskunnan kannasta. Tilanne on nyt sellainen, että vaikka eduskunnalla on muodollinen oikeus hylätä rauhansopimus, en kuitenkaan voi käsit-

Ed. Kekkonen: Nykyinen hallitus on ollut vaikeamman ratkaisun edessä kuin yksikään toinen Suomen kansan kohtaloista vastuussa ollut suomalainen valtioelin. Saattaa arvata, kuinka raskasta on ollut sen vaihtoehdon valitseminen, jonka hyväksymisen voimattomina todistajina eduskunta ja Suomen kansa nyt ovat. Mutta helppoa ei olisi ollut toisenkaan vaihtoehdon, sodan jatkamisen, valitseminen. Ja kuitenkin rohkenen uskoa, että Suomen kansa olisi sittenkin valinnut jälkimmäisen tien, jos sen mielipide olisi ollut mää-

tää, että kukaan edesvastuullinen kansanedustaja voisi vakavassa mielessä esittää rauhansopimusta hylättäväksi.

Kun meidät viime syksynä pakotettiin tähän sotaan, silloin vannoi kansa alttiudella ja yksimielisyydellä valan: me emme luovu väkivallan edessä isänmaastamme, vaan taistelemme viimeiseen mieheen saakka. "Loppuun saakka ja vielä lopun jälkeinkin", nuo pääministeri Rydin sanat kuvasivat sitä mielialaa, jonka vallitessa kansamme otti vastaan ja kävi taistelunsa, eikä se mieliala rauhan päivään saakka ole muuttunut rintamalla eikä liioin kansan parissa rintaman takana. Mikään uhri ei näyttänyt liian suurelta taistelun jatkumiseksi voitolliseen loppuun. Mieluummin kuolema kuin alistuminen, se oli tunnusana viimeiseen saakka. Vielä viime tiistaina, samana päivänä kuin suomalaisten miesten nimet oli kirjoitettu kohtalokkaan paperin alle, kirjoitti eräs maaseutulehti: "Jos niin onnettomasti kävisikin, että hyökkääjältä massavoimallaan voisi vuosia jatkuneen taistelun jälkeen murtaa vastarintamme, niin autioituneen maan se saisi haltuunsa." Ja kirjoittaja oli mies, joka kotiseudullaan oli nähnyt, mitä vihollisen hävitys merkitsee ja sen omakohtaisesti kokenut. Me kaikki tiedämme, että meillä oli rauhanteon hetkellä voitollinen, todella voittamaton armeija sekä kansan lannistumaton, uhrauksiin valmis taistelumieli ja peloton voitontahto jäljellä. Kun nämä tekijät asetetaan hirvittävän ankaraa rauhaa vastaan, on rauha ollut suurimmalle osalle kansasta käsittämätön. Siitä seikasta, että armeijamme ei ollut katastroofin partaalla, antaa luotettavan kuvan sotamarsalkan komea päiväkäsky. On todellakin historiallinen harvinaisuus päämajan viimeinen tiedonanto: „Kaikki vihollisen hyökkäykset torjuttiin." Ja kuitenkin meillä on rauha, joka siirtää valtakunnan itärajan keskelle suomalaista isänmaata. Viholliselle joudutaan luovuttamaan väkirikkaita, kautta historian ajan suomalaisten asumia alueita, joille vihollisen jalka ei ollut astunut eikä olisi vielä kotvaan astunutkaan, sen voivat sotilaamme Laatokan takana ja Kannaksella todistaa. Tämä rauha ei vastaa käydyn sodan kulkua. Se ei vastaa suomalainen sotilaan tekoja, se ei vastaa niitä uhrauksia, joita kaatuneiden omaiset ja koko kansa ovat niin sankarillisesti tehneet.

Vaikka kansallista yksimielisyyttä ei voida Moskovan rauhan puolelle saada, ja on nähdäkseni väärin sitä yrittääkään, on meidän kaikkien siihen alistuttava silloin, kun se on tehty siihen valtuutettujen valtiotelinten toimesta. Kansamme on elänyt sodan aikana vakavaa ja vaarallista aikaa. Sodan jälkeinen aika on eräessä mielessä vielä vakavampaa ja vaarallisempaa. Se ulko- ja puolustuspoliittinen tilanne, johon venäläinen rauha on meidät saattanut, vaatii kansaltamme sellaista itsehillintää ja rauhallisuutta, että siihen, kaiken sen jälkeen mitä sodan kuluessa on tapahtunut, kykenee vain suomalainen kansa. Raudanluja järjestys on juuri näinä päivinä säilytettävä ja se säilyy ainoastaan kansalaisten itsekurin avulla. Se ihailtava tyyneys ja mielenrauha, jonka avulla kotirintamamme voitontahto säilyi murhapommitusten aikana, tarvitaan nyt vastaanottamaan meille annetun rauhan tuoman mielenjärjestyksen, jonka voimakkuutta kuvaa kenties parhaiten erään vanhan vaimon suusta kuulemani lause: »Mieluummin sata pommitusta kuin tuollainen rauha."

Suomen kansa on suurimpien vaikeuksiensa aikana voinut aina kasvaa sille asetetun tehtävän mukana. Se tehtävä, jonka solmittu rauha maallemme asettaa, on yhtä velvoittava kuin sodan tehtävä. Meidän on kyettävä vaikeutuneissa oloissa turvaamaan itsenäisyytemme ja riippumattomuutemme, meidän on kyettävä parantamaan sodan iskemät haavat, antamaan uusi osa isänmaasta niille sadoille tuhansille, joilta rauha on riistänyt sen. Tämä kaikki voidaan suorittaa ainoastaan sen uhrivalmiuden ja sen yksimielisyyden turvin, joka meille takasi menestyksen sodan aikana. Ja ne ovat tehtäviä, joiden ympärille Suomen kansa, rauhantekoon liittyvistä erimielisyyksistä huolimatta, voi yksimielisesti koontua. Se voitonvarmuus, joka oli järkkymätön näihin kohtalokkaisiin päiviin saakka, on saatava muuttamaan yhtä lujuudeksi siitä, että me kykenemme hellittämättömillä ponnistuksilla ja oikealla sosiaalisella mielellä rakentamaan tyypistetyn Suomen kaikkien suomalaisten isänmaaksi. Jos emme voikaan tämän jälkeen puhua onnellisesta isänmaasta, on meidän työkenneltävä niin, että voimme puhua onneensa luottavasta, parempaan tulevaisuuteensa uskovasta isänmaasta.

Urho Kekkonen, MP, speaks about the Moscow Peace Treaty

in the closed session of the Finnish Parliament, March 15, 1940

Deputy Kekkonen: The present Government was confronted with a harder decision than any other previous state body responsible for the fate of the people of Finland. One can only imagine, how hard it has been to approve the present choice, in the face of which the Parliament and the people of Finland now stand as powerless witnesses. But choosing the other alternative, continuing the war, had neither been an easy one. Despite of this, I venture to believe that the people of Finland had still chosen the latter path, if it had been in the position to give the decisive opinion, how hard this ever might have been. During the hard days of war, an ever stronger belief in our just cause grew constantly among our people, expressed also by growing will to sacrifice everything for our righteous cause. It is just this preparedness to fight until the very end, and aversion to any reconciliation when the vital interests, and moreover, when the very foundation for the existence of the nation is at stake, is to my mind a clear indication of the true spiritual basis of our people. This basis we must keep strong. Therefore, we should avoid teaching a philosophy of submission as a justification for making peace. If this kind of philosophy becomes the official philosophy of the state and the people, the spiritual upright for keeping up the will to independence will be broken.

Every Finn wholeheartedly hopes that the path chosen by the Government will be the right one, as rarely as a peace coerced by violence can ever be a right one. Neither in this case, this cannot be assured. I, as a member of the Parliamentary Foreign Affairs Committee, was privileged to express my opinion, before agreeing on peace, before its reading here. My opinion has been that a peace dictated by Moscow should not be adopted and that the struggle for independence must be continued. Nothing has been able to change my position since those days. That my opinion is no adventurist policy is witnessed by the fact the Government has considered it quite seriously. But when the Parliament stands in front of a fait accompli, any criticism against the path chosen by the Government, and setting forth contradicting arguments would have only a historical interest, so it must be left as it is. But it could not reasonably be demanded that a member of the Parliament, who opposed to this peace already then when his position still might have had influence on the outcome, should now vote in favour of it. And yet this neither can be proposed to be rejected. The Government has implemented it undeniably contrary to the indisputable rule in the Constitution, but for justifiable reasons and after reliably acquiring the Parliament's consent in advance. The fact is that though the Parliament has a formal right to reject the peace treaty, it is outside my comprehension if a deputy, in full seriousness, would suggest rejecting the peace treaty.

When we last Autumn were forced into this war, a unanimous oath was devotedly sworn by the people: in front of violence we will not give up our Fatherland, for it we will fight to the last man. "To the very end and even beyond it", those words by Prime Minister Ryti described the mood how the people met and fought its struggle, and this mood has not until this day changed at front or neither among the population behind the frontlines. No sacrifice seemed to be too high to carry on the struggle up to a victorious end. Rather death than submission, was the parole up to the end. Still last Tuesday, the same day when the names of Finnish men were signed on that fateful paper, a provincial newspaper wrote: "In the unfortunate case when the aggressor with its mass power could after years of struggle break our resistance, it would be a desolate country it will conquer." And the writer was a man who himself had seen, what the destruction caused by the enemy means and had personally experienced that. We all know that at the time of the peace we had a victorious, truly invincible army and we still possessed the people's unyielding will to victory, feeling no fear, and a spirit ready for struggle and sacrifices. As we put these elements against this horribly harsh peace, it makes this peace totally incomprehensible to the majority of our people. The Field

Marshal's impressive order of the day gives us a reliable picture of the fact that our army was not on the brink of a disaster. The last bulletin of the Headquarters is indeed a rare piece of history: "All enemy attacks were repelled." But in spite of that, we now have here a peace, which moves the eastern border of our territory to the very center of the Finnish Fatherland. Densely populated areas, throughout the history inhabited by Finns, never laid under an enemy foot, and, as our soldiers behind the Lake Ladoga and on the Karelian Isthmus can clearly prove, were neither threatened by a foreign foot in any near future, will now to be ceded to the enemy. The peace does not reflect that what happened in the war. It falls short of the deeds of the Finnish soldier, it does not correspond to the heroic sacrifices made by the families of the fallen and the whole nation.

Although national unanimity cannot be brought to support the Moscow peace, and I see any efforts to try this as wrong, we all have to submit to this as it is accomplished by state organs authorised to do so. Our nation has during the war lived a serious and dangerous time. The post-war period is, in a sense, even more serious and dangerous. The situation in the foreign and defense policies, to which we are brought by the Russian peace, requires from our people such kind of self-restraint and calmness that only the people of Finland is capable of doing that, despite after that all what happened in the war. Iron-strong public order must be maintained just in these days and can be preserved only by national self-discipline. The admirable tranquility and peace of mind, with the help of which the will for victory on the homefront was preserved during murder bombings, is what is now required to face the shock brought by this peace given to us, the intensity of which was maybe best described by words I heard from an old lady, "Rather one hundred bombings than that sort of peace."

The people of Finland has in its biggest grievances always been able to grow up to the measures needed. The task set by the concluded peace to our country is equally obliging with a task in the war. In these aggravated circumstances we have to be capable in safeguarding our independence and sovereignty, we have to be able to heal the wounds inflicted by the war, to give a new piece of the Fatherland to those hundreds of thousands from whom this peace took it away. All this can be attained only by the same readiness to make sacrifices and the unanimity that brought us success in the war. These tasks are such the people of Finland, despite the disagreeing opinions concerning the conclusion of the peace, can gather together around. That confidence in victory, unshakable until these fateful days, must be redirected into equally strong, equally unshakable confidence in our ability to reconstruct, with unyielding effort and the right social mood, our truncated Finland into a common Fatherland of all Finns. We may not, after this all, be able speak about a happy Fatherland, but we should to work so that we can speak about a Fatherland, firmly believing in finding happiness and a better future.